

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 23. novembra 2023 *

„Predhodno odločanje – Okolje – Aarhuška konvencija – Direktiva 2003/4/ES – Dostop javnosti do informacij o okolju – Zavrnitev zahteve za informacije – Zapisniki sestankov vlade – Razprave o emisijah toplogrednih plinov – Člen 4(1) in (2) – Izjeme od pravice do dostopa do informacij – Pojma ‚notranje sporočanje‘ in ‚postopki organov oblasti‘ – Pravno sredstvo – Razveljavitev zavrnilne odločbe – Izjema, ki se uporablja in ki je bila ugotovljena v sodbi – Pravnomočnost“

V zadevi C-84/22,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo High Court (višje sodišče, Irska) z odločbo z dne 8. februarja 2022, ki je na Sodišče prispela 8. februarja 2022, v postopku

Right to Know CLG

proti

An Taoiseach,

SODIŠČE (četrti senat)

v sestavi C. Lycourgos, predsednik senata, O. Spineanu-Matei, sodnica, J.-C. Bonichot (poročevalec), S. Rodin, sodnika, in L. S. Rossi, sodnica,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Right to Know CLG D. Browne, BL, F. Logue, solicitor, in N. J. Travers, SC,
- za An Taoiseach in Irsko M. Browne, E. O’Hanrahan in A. Joyce, agenti, skupaj z A. Carroll, BL, in B. Kennedyjem, SC,
- za Evropsko komisijo G. Gattinara in L. Haasbeek, agenta,

* Jezik postopka: angleščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 17. maja 2023

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4(1), prvi pododstavek, točka (e), in člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 375) ter načel pravnomočnosti in učinkovitosti.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Right to Know CLG, neprofitno organizacijo irskega prava, in An Taoiseach (predsednik vlade, Irska) v zvezi z zahtevo, naslovljeno na irsko vlado 8. marca 2016, za dostop do vseh dokumentov v zvezi z razpravami sveta ministrov o emisijah toplogrednih plinov na Irskem, ki so potekale na sestankih v letih od 2002 do 2016 (v nadaljevanju: zahteva za dostop do informacij o okolju z dne 8. marca 2016).

Pravni okvir

Mednarodno pravo

- 3 Člen 4(3) Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, podpisane v Aarhusu 25. junija 1998 in v imenu Evropske skupnosti odobrene s Sklepom Sveta 2005/370/ES z dne 17. februarja 2005 (UL 2005, L 124, str. 1; v nadaljevanju: Aarhuska konvencija), določa:

„3. Zahtevki za okoljske informacije se lahko zavrne:

[...]

- (c) če se nanaša na gradivo, ki se še dopolnjuje, ali na notranje komuniciranje med organi javne oblasti, če tako izjemo predvideva notranja zakonodaja ali običajna praksa, pri čemer je treba upoštevati javni interes za razkritje.

4. Zahtevki za okoljske informacije se lahko zavrne, če bi razkritje škodljivo vplivalo:

- (a) na zaupnost postopkov organov javne oblasti, če tako zaupnost predvideva notranja zakonodaja;

[...]“

Pravo Unije

4 V uvodni izjavi 16 Direktive 2003/4 je navedeno:

„Pravica do obveščенosti pomeni, da bi moralo biti razkritje informacij splošno pravilo in da bi moralo biti organom oblasti dovoljeno zavrнiti zahtevo za informacije o okolju v posebnih in jasno opredeljenih primerih. Razlogi za zavrнitev bi se morali razlagati restriktivno, pri čemer bi bilo treba tehtati med javnim interesom, ki mu služi razkritje, in interesom, ki mu služi zavrнitev. Prosilcu bi bilo treba sporočiti razloge za zavrнitev v roku, določenem v tej direktivi.“

5 Člen 1 te direktive, naslovljen „Cilji“, določa:

„Cilji te direktive so:

(a) zagotoviti pravico do dostopa do informacij o okolju, ki jih hranijo organi oblasti ali se hranijo za organe oblasti, ter določiti osnovne pogoje in praktične ukrepe za uresničevanje te pravice [...]“.

6 Člen 2 navedene direktive, naslovljen „Opredelitve pojmov“, določa:

„Za namene te direktive so:

[...]

2. ‚Organ oblasti‘:

(a) vlada ali drug organ javne uprave, vključno z javnimi svetovalnimi organi, na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni;

[...]

3. ‚Informacije, ki jih hranijo organi oblasti‘ informacije o okolju v njihovi posesti, ki jih je ta organ pripravil ali prejel.

[...]

5. ‚Prosilec‘ katera koli fizična ali pravna oseba, ki zaprosi za informacije o okolju.

[...]“

7 Člen 4 iste direktive, naslovljen „Izjeme“, določa:

„1. Države članice lahko predvidijo, da se zahteva za informacije o okolju zavrне, če:

[...]

(e) se zahteva nanaša na notranje sporočanje, pri čemer se upošteva javni interes, ki bi mu služilo razkritje.

[...]

2. Države članice lahko predvidijo, da se zahteva za informacije o okolju zavrne, če bi razkritje informacij negativno vplivalo na:

(a) zaupnost postopkov organov oblasti, za katere je ta zaupnost zakonsko predvidena;

[...]

Razlogi za zavrnitev iz odstavkov 1 in 2 se razlagajo restriktivno ob upoštevanju javnega interesa, ki mu služi razkritje, za vsak posamezen primer. V vsakem posameznem primeru se tehta med javnim interesom, ki mu služi razkritje, in interesom, ki mu služi zavrnitev. Države članice ne smejo na podlagi odstavka 2(a), (d), (f), (g) in (h) predvideti, da se zahteva zavrne, če se zahteva nanaša na informacije o emisijah v okolje.

[...]

4. Informacije o okolju, ki jih hranijo ali se hranijo za organe oblasti, ki jih je zahteval prosilec, se dajo na razpolago delno, če je možno izločiti informacije, ki sodijo v področje uporabe odstavkov 1(d) in (e) ali 2, od preostalih zahtevanih informacij.

[...]“

- 8 Člen 6 Direktive 2003/4, naslovljen „Dostop do sodišča“, nalaga državam članicam, da zagotovijo, da vsak prosilec za informacije o okolju, ki meni, da njegova zahteva za informacije ni bila upoštevana, da je bila neutemeljeno zavrnjena, da je bilo nanjo nezadostno odgovorjeno ali da je bila kako drugače obravnavana v nasprotju z določbami te direktive, lahko v upravnem ali sodnem postopku vloži pravno sredstvo zoper dejanja ali opustitve zadevnega organa oblasti.

Irsko pravo

Irska ustava

- 9 Člen 28(4) Bunreacht na hÉireann (irska ustava) določa:

„[...]“

2. Vlada se sestaja in deluje kot kolektivni organ [...].

3. Zaupnost razprav, ki so potekale na sestankih vlade, se spoštuje v vseh okoliščinah, razen če High Court (višje sodišče) ne odloči o njihovem razkritju v zvezi s posamezno zadevo:

(i) v interesu izvajanja sodne oblasti s strani sodišča ali

(ii) na podlagi prevladujočega javnega interesa v skladu z zahtevo odbora, ki ga imenuje vlada ali vladni minister v skladu s pooblastili Houses of the Oireachtas (oba domova parlamenta), da se razišče vprašanje, ki sta ga ta navedla kot javno pomembnega.

[...]“

Predpisi o dostopu do informacij o okolju

- 10 Direktiva 2003/4 je bila v irsko pravo prenesena z European Communities (Access to Information on the Environment) Regulations 2007 (S. I. št. 133/2007) (predpisi iz leta 2007 – Evropske skupnosti (dostop do informacij o okolju) (v nadaljevanju: predpisi o dostopu do informacij o okolju).
- 11 Člen 8 teh predpisov določa nekatere obvezne razloge za zavrnitev zahteve za dostop do informacij o okolju. Izjema v zvezi s „postopki“ je bila prenesena s tem členom 8, točka (a)(iv).
- 12 Člen 8(b) navedenih predpisov določa, da organ oblasti informacij o okolju ne da na voljo, „če bi to pomenilo razkritje razprav na enem ali več sestankih vlade“.
- 13 Člen 9 predpisov o dostopu do informacij o okolju določa, iz katerih razlogov se lahko zahteva za dostop do informacij o okolju zavrne. Izjema v zvezi z „notranjim sporočanjem“ je bila prenesena s tem členom 9(2)(d).
- 14 Člen 10 predpisov o dostopu do informacij o okolju določa:

„1. Ne glede na člena 8 in 9(1)(c) zahteve za informacije o okolju ni mogoče zavrniti, če se zahteva nanaša na informacije o emisijah v okolje.

2. Sklicevanje na informacije o emisijah v okolje v odstavku 1 ne vključuje razprav o teh emisijah na sestanku vlade.

3. Organ oblasti preuči vsako zahtevo posebej in pretehta javni interes za razkritje in interes za zavrnitev razkritja.

4. Razlogi za zavrnitev zahteve za informacije o okolju se ob upoštevanju javnega interesa za razkritje razlagajo restriktivno.

5. Nobena določba v členih 8 ali 9 organu oblasti ne dovoljuje, da ne da na voljo informacij o okolju, ki jih je, čeprav se hranijo skupaj z informacijami iz člena 8 ali 9, mogoče ločiti od teh informacij.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 15 Zahteva za dostop do informacij o okolju z dne 8. marca 2016, ki jo je vložila organizacija Right to Know, se je v bistvu nanašala na vpogled v zapisnike sestankov irske vlade. Ta zahteva je bila 27. junija 2016 po postopku notranje preučitve zavrnjena. Organizacija Right to Know je to odločitev izpodbijala pred High Court (višje sodišče, Irska).
- 16 To sodišče je s sodbo z dne 1. junija 2018 ugotovilo, da se izjema od pravice do dostopa do informacij o okolju, ki je v členu 4(1), prvi pododstavek, točka (e), Direktive 2003/4 določena za „notranje sporočanje“ organa oblasti, uporablja, ker je treba sestanke irske vlade enačiti s takim sporočanjem. Ugotovilo je tudi, da je uporaba te izjeme zahtevala tehtanje med javnim interesom

za razkritje in javnim interesom za zavrnitev razkritja, ki pa ga v odločbi z dne 27. junija 2016 ni bilo. Zato je High Court (višje sodišče) odločitev razveljavilo in zahtevo organizacije Right to Know vrnilo predsedniku vlade v ponovno odločanje.

- 17 Predsednik vlade je z odločbo z dne 16. avgusta 2018 zahtevi organizacije Right to Know ugodil, vendar le delno. Organizacija Right to Know je izpodbijala zakonitost te odločbe pred High Court (višje sodišče).
- 18 Organizacija Right to Know v okviru tožbe izpodbija opredelitev zahtevanih dokumentov, ki jo je High Court (višje sodišče) podalo v sodbi z dne 1. junija 2018. Organizacija Right to Know meni, da je treba izjemo iz člena 4(1), prvi pododstavek, točka (e), Direktive 2003/4 za „notranje sporočanje“ zavrniti in uporabiti drugo izjemo, in sicer izjemo iz člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), za zaupnost „postopkov“ organov oblasti.
- 19 High Court (višje sodišče) v zvezi s tem poudarja, da na podlagi člena 4(2), drugi pododstavek, Direktive 2003/4 razkritja dokumentov, ki se nanašajo na „informacije o emisijah v okolje“, ni mogoče zavrniti. Ta določba naj bi namreč omejevala uporabo več izjem, določenih v členu 4(2), prvi pododstavek, te direktive, v primeru zahtev za dostop do informacij o okolju, med katerimi je zlasti izjema, določena za „postopke organov oblasti“. Navedena določba pa naj se ne bi uporabljala za izjemo, določeno za „notranje sporočanje“.
- 20 Če torej dokumenti, katerih posredovanje se zahteva, ne bi spadali v okvir zadnjenavedene izjeme, ampak v okvir izjeme, določene za „postopke“, bi bilo njihovo razkritje obvezno vsaj v delu, v katerem se nanašajo na „emisije v okolje“. V takem primeru se irska vlada ne more sklicevati na zaupnost svojih sestankov.
- 21 Predložitveno sodišče meni, da bi lahko bili sestanki vlade zaupni „postopki“. Tako navaja, da se v skladu s členom 28(4) irske ustave vlada sestaja „kot kolektivni organ“, in pojasnjuje, da je cilj teh sestankov, ki ga je opredelilo Supreme Court of Ireland (vrhovno sodišče, Irska) v zadevi *Attorney General/Hamilton* [1993] 2 I. R. 250, omogočiti celovito, prosto in odkrito razpravo pred sprejetjem odločitev.
- 22 Delitev med „notranjim sporočanjem“ in zaupnimi „postopki“ pa naj ne bi bila jasno razvidna iz člena 4 Direktive 2003/4.
- 23 Poleg tega predložitveno sodišče poudarja, da z vidika nacionalnega prava ni gotovo, da lahko organizacija Right to Know v okviru spora o glavni stvari izpodbija opredelitev zadevnih dokumentov kot „notranjega sporočanja“, ki je bila podana v sodbi z dne 1. junija 2018.
- 24 Po mnenju predložitvenega sodišča gre namreč za pravno vprašanje, o katerem je bilo pravnomočno odločeno s sodbo z dne 1. junija 2018, ki poleg tega ni bila predmet pritožbe. Poleg tega predložitveno sodišče poudarja, da spor o glavni stvari poteka med istima strankama, in sicer organizacijo Right to Know in predsednikom vlade, ter da ima isti predmet, in sicer obravnavanje zahteve za dostop do informacij o okolju z dne 8. marca 2016, kot spor, v katerem je bila izdana navedena sodba. Zato naj bi pravnomočnost, ki načeloma velja za sodbo z dne 1. junija 2018, na splošno nasprotovala temu, da bi organizacija Right to Know še lahko trdila, da zahtevani dokumenti niso zajeti z razlogom za zavrnitev dostopa, določenim za „notranje sporočanje“.

- 25 Predložitveno sodišče navaja, da ta oblika pravnomočnosti, ki je v irskem pravu priznana kot *issue estoppel* (prepoved ponovnega odločanja o posameznem vprašanju), poleg izreka prejšnje sodbe zajema tudi njene razloge, v katerih so bila obravnavana dejanska in pravna vprašanja.
- 26 Vendar naj bi sodniki ohranili diskrecijsko pravico, da dovolijo ponovno preučitev vprašanja v interesu pravičnosti. V tem okviru naj bi morali vzpostaviti ravnovesje med nasprotujočimi si pravicami strank ter, splošneje, pravico do dostopa do sodnega varstva in javnim interesom, da se o sporih pravnomočno odloči. V obravnavanem primeru bi bilo ustrezno ravnovesje mogoče doseči, če bi lahko organizacija Right to Know navedla svoje trditve v zvezi z opredelitvijo dokumentov, ki jih zahteva. Poleg tega naj bi bilo v javnem interesu, da se odloči o tem posebej pomembnem pravnem vprašanju.
- 27 Vendar predložitveno sodišče meni, da ni izključena niti stroga uporaba *issue estoppel*, ki jo predlaga tožena stranka v postopku v glavni stvari. Ta uporaba bi bila lahko združljiva s pravom Unije, tudi če bi se izkazalo, da sodba z dne 1. junija 2018 temelji na napačni razlagi člena 4 Direktive 2003/4.
- 28 Zlasti iz sodbe z dne 16. marca 2006, Kapferer (C-234/04, EU:C:2006:178), naj bi bilo razvidno, da ob upoštevanju načel enakovrednosti in učinkovitosti pravo Unije nacionalnemu sodišču ne nalaga, da ne uporabi nacionalnih postopkovnih pravil, v skladu s katerimi odločba postane pravnomočna, čeprav bi se s tem lahko odpravila kršitev tega prava. Logika tega pristopa naj bi bila zagotovitev stabilnosti pravnih razmerij in učinkovitega izvajanja sodne oblasti.
- 29 Predložitveno sodišče meni, da v obravnavanem primeru stabilnost pravnih razmerij ni posebej upoštevana utemeljitev, saj je bila s sodbo z dne 1. junija 2018 pridržana odločitev o predlogu organizacije Right to Know, hkrati pa je bila razveljavljena zavrnilna odločba z dne 27. junija 2016. Poleg tega naj v teh okoliščinah organizaciji Right to Know ne bi bilo mogoče očitati, da ni vložila pritožbe zoper to sodbo in da je navedla očitek v zvezi z napačno uporabo člena 4 Direktive 2003/4 le v okviru spora o glavni stvari, in sicer napačno opredelitev zahtevanih dokumentov kot notranjega sporočanja v smislu člena 4(1), prvi pododstavek, točka (e), te direktive.
- 30 Predložitveno sodišče želi glede na te preudarke izvedeti, ali je *issue estoppel* neka oblika pravnomočnosti, ki jo priznava pravo Unije. Poleg tega sprašuje, ali bi bila lahko stroga uporaba *issue estoppel* v nasprotju z načelom učinkovitosti, kadar pripelje do položaja, v katerem se ni več mogoče sklicevati na kršitev prava Unije.
- 31 V teh okoliščinah je High Court (višje sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali se zapisniki o uradnih sestankih izvršne veje oblasti države članice, ki se jih člani vlade morajo udeležiti in na njih delovati kot kolektivni organ, pri zahtevi za dostop javnosti do informacij o okolju v njih štejejo za ‚notranje sporočanje‘ v smislu opredelitve navedenega pojma v členu 4(1)[, prvi pododstavek, točka] (e) Direktive o dostopu javnosti do informacij o okolju ali za ‚postopke‘ organa oblasti v smislu opredelitve navedenega pojma v členu 4(2), prvi pododstavek, točka (a), navedene direktive?

2. Ali se načelo *res iudicata* (kot je bilo obravnavano v zadevi Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513 in poznejši sodni praksi) nanaša le na izrek prejšnje sodbe ali tudi širše in poleg izreka vključuje tudi ugotovitve o dejanskem stanju in pravnih vprašanjih iz prejšnje sodbe? Povedano drugače, ali je načelo *res iudicata* omejeno le na prepoved ponovnega odločanja v zvezi z vložitvijo tožbe (*cause of action estoppel*) ali se nanaša tudi na prepoved ponovnega odločanja o posameznem vprašanju (*issue estoppel*)?
3. Ali v postopku, ki poteka med strankama glede domnevne neskladnosti z Direktivo 2003/4/ES, ki se nanaša na konkretno zahtevo za informacije o okolju, v katerem je tožeča stranka/vlagatelj zahteve uspel doseči razveljavitev odločbe, pri čemer pa so bili nekateri tožbeni razlogi, utemeljeni na podlagi prava Unije, potrjeni in drugi zavrtnjeni, pravo Unije in zlasti načelo učinkovitosti prevladata nad nacionalnim pravilom *res iudicata*, ki temelji na prepovedi ponovnega odločanja o posameznem vprašanju (*issue estoppel*), v skladu s katerim mora nacionalno sodišče v novem postopku, ki se nanaša na nadaljnjo odločbo o istem zahtevku, taki tožeči stranki/vlagatelju zahteve onemogočiti izpodbijanje navedene nadaljnje odločbe iz razlogov, utemeljenih na podlagi prava Unije, ki so bili prej zavrtnjeni, vendar pa zoper njih ni bila vložena pritožba?
4. Ali na odgovor na zgoraj postavljeno tretje vprašanje vplivajo naslednja dejstva: (i) Sodišču Unije ni bil predložen predlog za predhodno odločanje in (ii) nobena od strank se pred nacionalnim sodiščem ni sklicevala na upošteveno sodno prakso sodišča Unije?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 32 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4 Direktive 2003/4 razlagati tako, da za poročila o uradnih sestankih vlade države članice velja izjema od pravice do dostopa do informacij o okolju, ki je v odstavku 1, prvi pododstavek, točka (e), tega člena določena za „notranje sporočanje“, ali izjema, ki je v odstavku 2, prvi pododstavek, točka (a), navedenega člena določena za „postopke organov oblasti“.
- 33 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je zakonodajalec Unije s sprejetjem Direktive 2003/4 želel zagotoviti skladnost prava Unije z Aarhuško konvencijo, tako da je določil splošni sistem, katerega namen je zagotoviti, da ima vsak prosilec v smislu člena 2, točka 5, te direktive, pravico do dostopa do informacij o okolju, ki jih hranijo organi oblasti ali se hranijo za njih, ne da bi moral uveljavljati interes (sodba z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 34 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da pravica do dostopa do informacij o okolju iz Direktive 2003/4 pomeni, da bi morale biti razkritje teh informacij splošno pravilo in da bi morale biti organom oblasti dovoljeno zavrtni zahtevo za informacije o okolju le v posebnih in jasno opredeljenih primerih. Izjeme od pravice do dostopa bi se morale zato razlagati restriktivno, tako da je treba tehtati med javnim interesom za razkritje in interesom za zavrtnitev razkritja (glej v tem smislu sodbo z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točka 33 in navedena sodna praksa).

- 35 V členu 4 te direktive so natančno naštetе izjeme, ki jih države članice lahko določijo za pravico do dostopa do informacij o okolju. Ker so bile take izjeme dejansko prenesene v nacionalno pravo, jih lahko organi oblasti uveljavljajo, da nasprotujejo zahtevam za informacije, ki jih prejmejo (sodba z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točka 31).
- 36 Tako lahko države članice na podlagi člena 4(1), prvi pododstavek, točka (e), Direktive 2003/4 določijo, da se zahteva za informacije o okolju lahko zavrne, če se nanaša na „notranje sporočanje“, vendar ob upoštevanju interesa, ki bi ga razkritje zahtevanih informacij imelo za javnost.
- 37 V zvezi s pojmom „notranje sporočanje“ je Sodišče razsodilo, da se izraz „sporočanje“ nanaša na informacijo, ki jo avtor naslovi na naslovnika, pri čemer je ta naslovnik lahko tako abstrakten subjekt, kot so „člani“ uprave ali „upravni odbor“ pravne osebe, kot tudi določena oseba, ki pripada takemu subjektu, kot sta uslužbenec ali uradnik (sodba z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točka 37).
- 38 Izraz „notranje“ pa se nanaša na informacije, ki ne zapustijo notranje sfere organa oblasti, zlasti če niso bile razkrite tretji osebi ali niso bile dane na voljo javnosti (sodba z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točka 42).
- 39 Če organ oblasti hrani informacijo o okolju, ki jo je prejel od zunanjega vira, je lahko tudi ta informacija „notranja“, če ni bila ali ne bi smela biti na voljo javnosti, preden jo je navedeni organ prejel, in če ne zapusti notranje sfere tega organa po tem, ko jo je ta prejel (sodba z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točka 43).
- 40 Pojem „organ oblasti“ je opredeljen v členu 2, točka 2, Direktive 2003/4. Označuje zlasti „vlado“ ali „drug organ javne uprave“.
- 41 V obravnavanem primeru se zahteva za dostop nanaša na zapisnike razprav vlade, ki so glede na informacije, ki jih ima na voljo Sodišče, načeloma lahko zajeti s pojmom „notranje sporočanje“. Ob upoštevanju preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, namreč, na prvem mestu, ti zapisniki odražajo informacije, ki so si jih izmenjali člani uprave, torej „organa oblasti“, na drugem mestu, ker so navedeni zapisniki razdeljeni znotraj te uprave, gre za „sporočanje“, ter na tretjem in zadnjem mestu, ti zapisniki glede na svojo zaupnost, določeno v členu 28(4), točka 3, irske ustave, niso namenjeni razkritju javnosti in zato ostajajo „notranji“.
- 42 Poleg tega lahko države članice v skladu s členom 4(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2003/4 določijo, da se zahteva za informacije o okolju zavrne, če bi razkritje informacij negativno vplivalo na zaupnost „postopkov organov oblasti“, za katere je ta zaupnost zakonsko predvidena.
- 43 V zvezi s pojmom „postopki organov oblasti“ je Sodišče razsodilo, da pojem „postopki“ napotuje na končne faze postopkov odločanja organov oblasti, ki so v nacionalnem pravu jasno določeni kot postopki in katerih zaupnost mora biti zakonsko predvidena (glej v tem smislu sodbo z dne 14. februarja 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, EU:C:2012:71, točki 63 in 64).
- 44 V obravnavanem primeru je glede zapisnikov razprav vlade ugotovljeno, da zanje velja ureditev zaupnosti iz člena 28(4), točka 3, irske ustave. Predlog za sprejetje predhodne odločbe pa Sodišče ne omogoča, da ugotovi, ali zapisniki, ki so predmet zahteve organizacije Right to Know za dostop,

odražajo razprave, ki so potekale v zadnji fazi postopka odločanja, ki je bil po irskem pravu opredeljen kot postopek. Če je bilo tako, kar mora preveriti predložitveno sodišče, bi ta poročila spadala pod pojem „postopki organov oblasti“.

- 45 Zato ob upoštevanju preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, ni izključeno, da so v obravnavanem primeru hkrati izpolnjeni pogoji za uporabo izjeme od pravice do dostopa iz člena 4(1), prvi pododstavek, točka (e), Direktive 2003/4 in izjeme iz člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), te direktive.
- 46 V zvezi s tem je treba poudariti, da kumulativna uporaba teh dveh izjem ni mogoča.
- 47 Člen 4(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2003/4 je treba namreč šteti za *lex specialis* glede na člen 4(1), prvi pododstavek, točka (e), te direktive. Če so tako pogoji za uporabo bolj specifične izjeme, določene za „postopke organov oblasti“, dejansko izpolnjeni, njena uporaba prevlada nad izjemo v zvezi z notranjim sporočanjem, ki je splošnejša.
- 48 Natančneje, poleg pogojev za uporabo zadnjenavedene izjeme, in sicer v bistvu posredovanja informacij izključno v notranji sferi organa oblasti, se izjema za „postopke organov oblasti“ uporablja le, če do izmenjave informacij pride v zadnji fazi postopka odločanja, ki je jasno opredeljen kot „postopek“ in katerega zaupnost je zakonsko predvidena.
- 49 Poleg tega obe izjemi ustrezata dvema različnima pravnima ureditvama.
- 50 Varstvo „notranjega sporočanja“ namreč omogoča, da se v korist organov oblasti ustvari varovan prostor za nadaljevanje razmislekov in notranje razprave. Gre za posebej široko izjemo, ki se lahko uporabi v vsaki fazi dela, ki ga opravijo ti organi. Iz tega sledi, da je treba za ugotovitev, ali je zavrnitev dostopa do informacij, ki spadajo na področje uporabe te izjeme, utemeljena, tehtanje zadevnih interesov, in sicer tistih, ki nasprotujejo razkritju teh informacij, in tistih, ki to razkritje upravičujejo, strogo urediti (glej v tem smislu sodbo z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točke 50, 58 in 60).
- 51 Izjema v zvezi s „postopki organov oblasti“ se, nasprotno, nanaša le na informacije, izmenjane v zelo specifičnem okviru. Državam članicam omogoča, da varujejo izključno informacije, ki se nanašajo na zadnje faze postopkov odločanja organov oblasti in za katere menijo, da morajo biti zaradi svoje posebej občutljive narave zaupne. Področje uporabe te izjeme je torej natančno in omejeno.
- 52 Poleg tega je zakonodajalec Unije uvedel odstopanje od izjeme iz člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2003/4, da bi izrecno izključil nekatere podatke, ki so posebej pomembni za javnost. Tako v skladu s členom 4(2), drugi pododstavek, zadnji stavek, te direktive na podlagi izjeme, določene za „postopke organov oblasti“, ni mogoče zavrniti zahteve za dostop do informacij o okolju, ki se nanaša na „informacije o emisijah v okolje“.
- 53 Če je torej država članica prenesla člen 4(2), prvi pododstavek, točka (a), te direktive in če so bile informacije, katerih posredovanje se zahteva, dejansko izmenjane v zaupnem postopku, tako da spadajo na področje uporabe te določbe, morajo pristojni nacionalni organi preveriti, ali se te informacije nanašajo na emisije v okolje. Če je tako – čeprav se navedene informacije na podlagi nacionalnega prava načeloma štejejo za zaupne – dostopa do njih ni mogoče zavrniti, razen če jih

ni mogoče ločiti od drugih informacij, izmenjanih v istem okviru (glej v tem smislu sodbo z dne 23. novembra 2016, Bayer CropScience in Stichting De Bijenstichting, C-442/14, EU:C:2016:890, točka 105).

- 54 Če se izkaže, da se zahtevane informacije ne nanašajo na emisije v okolje, morajo pristojni nacionalni organi v skladu s členom 4(2), drugi pododstavek, drugi stavek, Direktive 2003/4 tehtati med javnim interesom za razkritje teh informacij in interesom za zavrnitev njihovega razkritja.
- 55 Tako tehtanje zadevnih interesov se zahteva tudi, če se v primeru, da se izjema za „postopke organov oblasti“ ne uporabi, uporabi izjema za notranje sporočanje iz člena 4(1), prvi pododstavek, točka (e), Direktive 2003/4 (glej v tem smislu sodbo z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točka 58).
- 56 Nazadnje je treba opozoriti, da mora pristojni nacionalni organ v skladu s členom 4(4) Direktive 2003/4 vedno preveriti, ali je nekatere zahtevane informacije mogoče ločiti od tistih, za katere velja izjema od veljavne pravice do dostopa, tako da jih lahko delno razkrije (glej v tem smislu sodbo z dne 20. januarja 2021, Land Baden-Württemberg (Notranje sporočanje), C-619/19, EU:C:2021:35, točka 66).
- 57 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4 Direktive 2003/4 razlagati tako, da
- izjema iz člena 4(1), prvi pododstavek, točka (e), te direktive za „notranje sporočanje“ zajema vse informacije, ki krožijo znotraj organa oblasti in ki na datum zahteve za dostop do teh informacij niso zapustile notranje sfere tega organa – glede na okoliščine primera – po tem, ko jih je navedeni organ prejel, če pred tem prejemom niso ali ne bi smele biti dane na voljo javnosti;
  - izjema iz člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), navedene direktive za „postopke organov oblasti“ zajema le informacije, izmenjane v okviru zadnjih faz postopkov odločanja organov oblasti, ki so v nacionalnem pravu jasno opredeljeni kot postopki in za katere to pravo določa obveznost zaupnosti; in
  - je kumulativna uporaba izjem od pravice do dostopa, določenih v členu 4(1), prvi pododstavek, točka (e), oziroma členu 4(2), prvi pododstavek, točka (a), iste direktive, izključena, ker druga določba, ki se nanaša na varstvo „postopkov organov oblasti“, prevlada nad prvo, ki se nanaša na varstvo „notranjega sporočanja“.

Drugo, tretje in četrto vprašanje

Uvodne ugotovitve

- 58 Najprej je treba opozoriti, da se spor o glavni stvari nanaša na dostop do informacij o okolju, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2003/4. High Court (višje sodišče), ki je odločalo o tožbi zoper odločbo z dne 27. junija 2016, s katero je bila ta zahteva zavrnjena, je s sodbo z dne 1. junija 2018 ugotovilo, da se uporablja izjema od pravice do dostopa, določena v členu 4(1), prvi

pododstavek, točka (e), Direktive 2003/4 za notranje sporočanje organa oblasti, nato pa je zadevo vrnilo predsedniku vlade, da ta pretehta interes javnosti za razkritje in interes za zavrnitev razkritja.

- 59 Z novo odločbo, sprejeto 16. avgusta 2018, je bilo zahtevi za dostop delno ugodeno. Ta odločba je predmet spora o glavni stvari, v okviru katerega organizacija Right to Know trdi, da se za „postopke organov oblasti“ ne bi smela uporabiti izjema od pravice do dostopa, določena za „notranje sporočanje“, ampak izjema iz člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2003/4, določena za „postopke organov oblasti“.
- 60 Predložitveno sodišče meni, da se zadnjenavedena izjema dejansko lahko uporabi. Glede na okoliščine primera bi bilo treba izključiti izjemo, določeno za notranje sporočanje.
- 61 Vendar predložitveno sodišče pojasnjuje, da bi pravnomočnost obrazložitve sodbe High Court (višje sodišče) z dne 1. junija 2018 temu pristopu lahko nasprotovala, ker je to sodišče v njej ugotovilo, da se uporablja izjema, določena za „notranje sporočanje“. To vprašanje je na splošno treba šteti za dokončno rešeno med strankama in ga zato ni več mogoče izpodbijati. Zato predložitveno sodišče meni, da mora za rešitev spora o glavni stvari odločiti o združljivosti obsega, ki je priznan načelu pravnomočnosti v irskem pravu, s pravom Unije.
- 62 V zvezi s tem je treba opozoriti na pomen načela pravnomočnosti tako v pravnem redu Unije kot v nacionalnih pravnih redih. Za zagotovitev stabilnosti prava in pravnih razmerij ter učinkovitega izvajanja sodne oblasti je namreč pomembno, da sodnih odločb, ki so postale pravnomočne po tem, ko so bila izčrpana razpoložljiva pravna sredstva, ali po tem, ko so se iztekli roki zanje, ni več mogoče izpodbijati (sodba z dne 7. aprila 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, točka 92 in navedena sodna praksa).
- 63 Zato pravo Unije nacionalnemu sodišču ne nalaga, da zavrne uporabo nacionalnih postopkovnih pravil, v skladu s katerimi postane odločba pravnomočna, čeprav bi bilo tako mogoče odpraviti nacionalni položaj, ki s tem pravom ni združljiv (sodba z dne 7. aprila 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, točka 93 in navedena sodna praksa).
- 64 S pravom Unije se torej tudi ne zahteva, da mora nacionalni sodni organ za to, da bi upošteval razlago upoštevene določbe tega prava, ki jo je podalo Sodišče, svojo pravnomočno odločbo nujno spremeniti (sodba z dne 7. aprila 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, točka 94 in navedena sodna praksa).
- 65 Poleg tega iz sodne prakse Sodišča izhaja, da če na tem področju ni predpisov Unije, so pravila za izvajanje načela pravnomočnosti določena v nacionalnem pravnem redu držav članic na podlagi načela postopkovne avtonomije držav članic. Vendar pa ta pravila ne smejo biti manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne nacionalne položaje (načelo enakovrednosti), niti ne smejo biti urejena tako, da bi v praksi onemogočila ali pretirano otežila uresničevanje pravic, ki jih zagotavlja pravni red Unije (načelo učinkovitosti) (sodba z dne 7. aprila 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, točka 100 in navedena sodna praksa).
- 66 Glede zadnjenavedenega načela je treba spomniti, da člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah določa pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred nepristranskim sodiščem (sodba z dne 6. oktobra 2015, East Sussex County Council, C-71/14, EU:C:2015:656, točka 52 in navedena sodna praksa).

- 67 Ta pravica se odraža tudi v členu 6 Direktive 2003/4. Niti ta člen niti druge določbe te direktive pa ne vsebujejo pravil v zvezi z izvajanjem načela pravnomočnosti.
- 68 Zato je treba šteti, da predložitveno sodišče z drugim, tretjim in četrtem vprašanjem, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 6 Direktive 2003/4 v povezavi z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa, da načelo pravnomočnosti osebi, ki je v prvi sodbi dosegla razveljavitev odločbe, s katero je bila zavrnjena njena zahteva za dostop do informacij o okolju, v okviru spora med istima strankama, ki se nanaša na zakonitost druge odločbe o isti zahtevi za dostop, sprejeti za izvršitev prve sodbe, preprečuje, da navede očitek, ki se nanaša na kršitev člena 4 Direktive 2003/4, če je bil ta očitek v prvi sodbi zavrjen, ne da bi bilo to razvidno iz njenega izreka, in je navedena sodba, ker prosilec za dostop ni vložil pravnega sredstva, postala pravnomočna.

Vsebinska presoja

- 69 Najprej je treba opozoriti, da je v zvezi z načelom učinkovitosti Sodišče razsodilo, da je treba vsak primer, v katerem se postavlja vprašanje, ali se z neko nacionalno procesno določbo onemogoča ali pretirano otežuje uporaba prava Unije, preučiti ob upoštevanju umestitve te določbe v celotnem postopku, poteka postopka in njegovih posebnosti pred različnimi nacionalnimi organi. V zvezi s tem je treba upoštevati osnovna načela nacionalnega pravnega sistema, kot so načelo varstva pravice do obrambe, načelo pravne varnosti in učinkovit potek postopka (glej v tem smislu sodbo z dne 7. aprila 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, točka 101 in navedena sodna praksa).
- 70 V obravnavani zadevi iz nobenega elementa spisa, ki ga ima Sodišče, ni mogoče sklepati, da v irskem pravnem redu ni pravnih sredstev, ki bi učinkovito varovala pravice, ki jih imajo posamezniki na podlagi Direktive 2003/4.
- 71 Nasprotno, kot je razvidno iz besedila tretjega vprašanja v povezavi z informacijami iz predložitvene odločbe, se je organizacija Right to Know v okviru postopka pred High Court (višje sodišče), v katerem je to izdalo sodbo z dne 1. junija 2018, lahko sklicevala na kršitev člena 4 Direktive 2003/4, to sodišče pa je ta očitek preučilo. Natančneje, navedeno sodišče je zavrnilo trditve organizacije Right to Know, da bi se ugotovilo, da zahtevane informacije spadajo pod izjemo od pravice do dostopa do informacij o okolju iz člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2003/4, kar sta organizacija Right to Know in predsednik vlade potrdila v svojih pisnih stališčih, predloženih Sodišču.
- 72 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da ker je v skladu z irskim pravom obrazložitev sodbe High Court (višje sodišče) z dne 1. junija 2018 v zvezi z neuporabo zadnjenevedene določbe pravnomočna, to pravo ni poseglo v učinkovitost prava Unije (glej po analogiji sodbo z dne 24. oktobra 2018, XC in drugi, C-234/17, EU:C:2018:853, točke od 55 do 57).
- 73 Te ugotovitve ne more omajati dejstvo, da High Court (višje sodišče) v okviru postopka, v katerem je bila izdana sodba z dne 1. junija 2018, pri Sodišču ni vložilo predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU.
- 74 V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 267 PDEU daje nacionalnim sodiščem najširšo možnost za začetek postopka pri Sodišču, če ugotovijo, da so se v zadevi, o kateri odločajo, pokazala vprašanja, ki zahtevajo razlago ali presojo veljavnosti določb prava Unije, ki sta potrebni za rešitev spora, o katerem odločajo. Nacionalna sodišča imajo torej možnost in glede na okoliščine primera obveznost, da predložijo vprašanje za predhodno odločanje, če bodisi po uradni dolžnosti bodisi

na predlog strank ugotovijo, da vsebina spora obsega vprašanje, ki ga je treba rešiti in ki je navedeno v prvem odstavku tega člena (sodba z dne 30. aprila 2020, Blue Air – Airline Management Solutions, C-584/18, EU:C:2020:324, točka 38 in navedena sodna praksa).

- 75 Poleg tega lahko posamezniki, ki so bili s kršitvijo pravic, ki so jim podeljene s pravom Unije, oškodovani zaradi odločbe sodišča, ki odloča na zadnji stopnji, uveljavljajo odgovornost navedene države članice, če so izpolnjeni pogoji glede zadostne resnosti kršitve in obstoja neposredne vzročne zveze med to kršitvijo in škodo, ki je tem posameznikom nastala (sodba z dne 7. julija 2022, F. Hoffmann-La Roche in drugi, C-261/21, EU:C:2022:534, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 76 Priznanje načela odgovornosti države zaradi odločbe sodišča, ki odloča na zadnji stopnji, pa samo po sebi ne omaje pravnomočnosti take odločbe. Vsekakor načelo odgovornosti države, ki je lastno pravnemu redu Unije, zahteva povrnitev nastale škode, ne pa spremembo sodne odločbe, s katero je bila škoda povzročena (glej v tem smislu sodbi z dne 30. septembra 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, točka 39, in z dne 9. septembra 2015, Ferreira da Silva e Brito in drugi, C-160/14, EU:C:2015:565, točka 55).
- 77 Posledično to, da sodišče, ki odloča na zadnji stopnji, krši obveznost vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, in *a fortiori* neobstoj takega predloga v okviru postopka pred sodiščem, ki ne odloča na zadnji stopnji, ne moreta povzročiti obveznosti, da se ne upošteva pravnomočnost sodnih odločb.
- 78 Zato je treba opozoriti, da mora – če nacionalna postopkovna pravila, ki se uporabijo, vsebujejo možnost, da nacionalno sodišče pod nekaterimi pogoji spremeni pravnomočno odločbo, da bi položaj postal združljiv z nacionalnim pravom – ta možnost v skladu z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti prevladati, če so izpolnjeni ti pogoji, da bi bil položaj iz postopka v glavni stvari v skladu s pravom Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 10. julija 2014, Impresa Pizzarotti, C-213/13, EU:C:2014:2067, točka 62).
- 79 V zvezi s tem je iz točke 54 sklepnih predlogov generalne pravobranilke razvidno, da imajo v posebnih okoliščinah irska sodišča dejansko diskrecijsko pravico, da stranki v sporu dovolijo, da postavi vprašanje, o katerem je bilo v prejšnjem postopku že odločeno v njeno škodo, kar mora preveriti predložitveno sodišče.
- 80 Po potrebi in ker so v obravnavanem primeru pogoji, ki jih irsko pravo določa za izvajanje te diskrecijske pravice, izpolnjeni, mora predložitveno sodišče to pravico uporabiti, če ugotovi, da v nasprotju s tem, kar izhaja iz sodbe High Court (višje sodišče) z dne 1. junija 2018, zahtevane informacije ne spadajo na področje uporabe izjeme od pravice do dostopa do informacij o okolju, določene za „notranje sporočanje“.
- 81 Poleg tega, kot je generalna pravobranilka v bistvu navedla v točkah od 56 do 58 sklepnih predlogov, kaže, da se lahko v skladu z irskim pravnim sistemom okoliščina, da stranka ni imela možnosti vložiti pravnega sredstva zoper sodbo, katere ugotovitev je pravnomočna, izkaže za upoštevno za izvajanje navedene diskrecijske pravice. Predložitveno sodišče mora torej preveriti, ali je organizacija Right to Know dejansko imela možnost vložiti pritožbo zoper ugotovitev iz sodbe High Court (višje sodišče) z dne 1. junija 2018, v skladu s katero je bila zahteva za dostop do informacij o okolju z dne 8. marca 2016 zajeta z izjemo v zvezi z „notranjim sporočanjem“. Če ni tako, načeli enakovrednosti in učinkovitosti narekujeta, da predložitveno sodišče uporabi svojo diskrecijsko pravico.

- 82 Glede na vse zgornje preudarke je treba na drugo, tretje in četrto vprašanje odgovoriti, da je treba člen 6 Direktive 2003/4 v povezavi z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa, da načelo pravnomočnosti osebi, ki je v prvi sodbi dosegla razveljavitev odločbe, s katero je bila zavrnjena njena zahteva za dostop do informacij o okolju, v okviru spora med istima strankama, ki se nanaša na zakonitost druge odločbe o isti zahtevi za dostop, sprejeti za izvršitev prve sodbe, preprečuje, da navede očitek, ki se nanaša na kršitev člena 4 Direktive 2003/4, če je bil ta očitek v prvi sodbi zavrjen, ne da bi bilo to razvidno iz njenega izreka, in je navedena sodba, ker prosilec za dostop pravnega sredstva, ki bi ga lahko vložil, ni vložil, postala pravnomočna. Vendar če nacionalna postopkovna pravila, ki se uporabijo, to dovoljujejo, mora nacionalno sodišče tej osebi dovoliti, da navedeni očitek uveljavlja, da se po potrebi ponovno vzpostavi skladnost položaja iz postopka v glavni stvari z ureditvijo Unije.

Stroški

- 83 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. Člen 4 Direktive 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS

je treba razlagati tako, da

- izjema iz člena 4(1), prvi pododstavek, točka (e), Direktive 2003/4 za „notranje sporočanje“ zajema vse informacije, ki krožijo znotraj organa oblasti in ki na datum zahteve za dostop do teh informacij niso zapustile notranje sfere tega organa – glede na okoliščine primera – po tem, ko jih je navedeni organ prejel, če pred tem prejemom niso ali ne bi smele biti dane na voljo javnosti;
- izjema iz člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), navedene direktive za „postopke organov oblasti“ zajema le informacije, izmenjane v okviru zadnjih faz postopkov odločanja organov oblasti, ki so v nacionalnem pravu jasno opredeljeni kot postopki in za katere to pravo določa obveznost zaupnosti, in
- je kumulativna uporaba izjem od pravice do dostopa, določenih v členu 4(1), prvi pododstavek, točka (e), oziroma členu 4(2), prvi pododstavek, točka (a), iste direktive, izključena, ker druga določba, ki se nanaša na varstvo „postopkov organov oblasti“, prevlada nad prvo, ki se nanaša na varstvo „notranjega sporočanja“.

2. Člen 6 Direktive 2003/4 v povezavi z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti

je treba razlagati tako, da

ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa, da načelo pravnomočnosti osebi, ki je v prvi sodbi dosegla razveljavitev odločbe, s katero je bila zavrnjena njena zahteva za dostop do informacij o okolju, v okviru spora med istima strankama, ki se nanaša na zakonitost druge odločbe o isti zahtevi za dostop, sprejeti za izvršitev prve sodbe, preprečuje, da

navede očitek, ki se nanaša na kršitev člena 4 Direktive 2003/4, če je bil ta očitek v prvi sodbi zavržen, ne da bi bilo to razvidno iz njenega izreka, in je navedena sodba, ker prosilec za dostop pravnega sredstva, ki bi ga lahko vložil, ni vložil, postala pravnomočna. Vendar če nacionalna postopkovna pravila, ki se uporabijo, to dovoljujejo, mora nacionalno sodišče tej osebi dovoliti, da navedeni očitek uveljavlja, da se po potrebi ponovno vzpostavi skladnost položaja iz postopka v glavni stvari z ureditvijo Unije.

Podpisi